

Г.В. НІНОВА,
к.с.-г.н., доцент
кафедри
плодоовочівництва,
виноградарства та
біохімії Таврійського
державного
агротехнологічного
університету

РЕЗУЛЬТАТИ ЕКСПЕРИМЕНТУ ІЗ САДЖАНЦЯМИ ЧЕРЕШНІ

Культура черешні з економічної точки зору має велике значення як на світовому рівні, так і в Україні. У Мелітопольському районі Запорізької області черешня є плодовою культурою із особливим економічним ефектом, зумовленим оптимальними умовами вирощування, зокрема з використанням її агробіологічного потенціалу.

За даними вчених, на піщаних і супіщаних ґрунтах півдня України кращими насінневими підщепами для черешні є форми вишні магалєбської, яка майже не пошкоджується кокомікозом і за одну вегетацію підходить до окулірування. Ці позитивні якості підщепи обумовлюють широке використання її у розсадниках для вирощування саджанців черешні.

У розсадництві агрозаходи частіше продиктовані не біологіч-

ними особливостями культур та сортів, які розмножуються, а технічними і організаційними можливостями їх застосування.

Серед високовартісних матеріально-технічних засобів незначне застосування в агротехнологіях набули нові маловитратні резерви, зокрема

Заготівля живців сортів черешні для окулірування

регулятори росту (ретарданти, біостимулятори, антиоксиданти тощо). Вони включають комплекс біологічно активних речовин, що посилюють обмінні процеси в рослинних організмах, підвищують їхню стійкість до несприятливих погодних умов, сприяють додатковому використанню закладеного в них потенціалу продуктивності та поліпшенню якості вирощеної продукції.

Антиоксиданти, регулюючи складні біохімічні процеси, не лише подовжують життя, а й розширюють межі адаптації. Під час з'ясування фізіологічних механізмів адаптації виявлена можливість за допомогою антиоксидантів підвищувати стійкість рослин до екстремальних умов. Перевагами регуляторів адаптації (антиоксидантів) перед низкою інших біологічно активних речовин є високий ефект за дуже низьких доз, відносно невелика вартість, нетоксичність.

Загальноприйнята технологія вирощування саджанців черешні, що застосовується у розсадниках, вимагає трьох років. За цей час утворюється міцна розвинена коренева система, яка пошкоджується при викопуванні, і це, як наслідок, призведе до погіршення приживання дерев у саду.

Таким чином, враховуючи попит, високу ціну саджанців кісточкових та строки догляду за ними, була поставлена мета забезпечити вирощування саджанців черешні у розсаднику за два роки при використанні біологічних особливостей підщепи вишні магалебської та культури черешні, раціональних агрозаходів, ґрунтово-кліматичних умов степової зони Півдня України.

УМОВИ ТА МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

Для досягнення мети при закладанні першого поля розсадника ми провели відбір підщеп вишні магалебської діаметром 10 мм; строк

Щиток з брунькою, який занурювали у розчин АКМ перед окуліруванням

Ремонт труб системи краплинного зрошення

закладання – восени; строки окулірування, які досліджувались 13, 20, 27 червня, 1 липня з обробкою вічок АКМ (антиоксидантним комплексом) з використанням прилипачів: гідрогеля мілкої фракції та ПЕГ (поліетиленгліколя).

Дослідження проводилися в умовах науково-дослідної ділянки Таврійського державного агротехнологічного університету, яка межує з селищем Зелене Мелітопольського району Запорізької області. Легкий гранулометричний склад ґрунту (чорнозем південний,

солонцюватий, супіщаний) завдяки своїм фізичним властивостям (висока теплопровідність) сприяв ранньому прогріванню і раннім строкам початку вегетації.

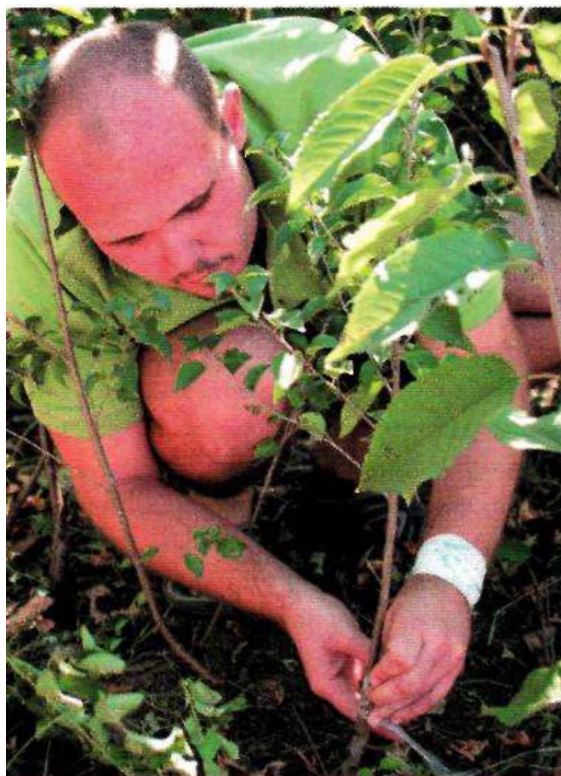
Була використана композиція, що має комплекс біологічно активних речовин, розроблена доктором с.-г. наук професором ТДАТУ В.В.Калиткою. Вона складається із іонолу та диметилсульфоксиду. На високому агрофоні даний комплекс із прилипачами набуває значного синергічного ефекту щодо впливу на проростання вічок

та подальший ріст саджанців у рік проведення окулірування.

Досліди проводились на підщепі вишні магалебської, а в якості прищепи використовували сорти черешні Крупиноплідна, Сказка, Талісман. Вічка черешні у період окулірування обробляли препаратом АКМ з концентрацією 3,3 г/л розчину з використанням прилипачів гідрогелю та ПЕГ способом миттєвого занурення у розчин АКМ, спосіб окулірування у Т-образний розріз. Контроль без обробки вічок.

Схема садіння – 80x15 см. Розпушення міжрядь вручну. Проводили два кореневих підживлення нітрамофоскою та три позакореневих добривом, що містить %: N-36,3; MgO-4,3; Mn-1,35; Cu-0,27; Fe-0,027; B-0,027; Zn-0,013; Mo-0,0067.

У період проведення окулірування середньомісячна температура перевищувала показники середньобаторічної на + 7,5 °C, а кількість опадів була меншою на 30% порівняно із середніми багаторічними даними.

Відростання вічок черешні оброблених АКМ з гідрогелем в рік окулірування у першому полі розсадника

Підв'язування плівкою заокульованих вічок на підщепі вишні магалебської

Застосування краплинного зрошення у досліді забезпечувало підтримання вологості ґрунту протягом вегетації на рівні 80% НВ, що позитивно вплинуло на процеси приживлювання та проростання вічок черешні.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДУ

Вічка черешні, заокульовані 13 червня на підщепі вишні магалебської, через 14 діб почали відростати. До речі, 13–14 червня – пік найвищої активності росту сортів черешні. Решта строків окулірування (20, 27 червня та 1 липня) не мали бажаного результату.

Аналіз експериментальних даних свідчить, що приживлювання вічок у першому полі розсадника не залежала від сортів, а відрізнялась за варіантами дослідів. Цей показник на контрольному варіанті був на рівні 32%, тоді як варіант з використанням АКМ з гідрогелем – 78%, а з використанням АКМ з ПЕГ – 55%. Одним із важливих показників якості садивного матеріалу є діаметр штамбу та висота однорічних саджанців. Встановлено, що залежно від варіантів дослідів сила росту однорічних саджанців варіювала.

Так, у варіанті АКМ з гідрогелем висота саджанців складала від 90 до 125 см, з діаметром штамба у меж-

ах 11,0 – 15,0 мм. Встановлена достовірна різниця росту саджанців у висоту у варіанті АКМ з прилипачем ПЕГ, яка дорівнювала 45–60 см з діаметром штамбу в середньому 10,5 мм. На контрольному варіанті вічка сортів черешні, що прижилися, були у фазі зеленого конусу та розетки до осені.

Нашими дослідженнями встановлено, що для отримання саджанців черешні у першому полі розсадника, у ранньо-літній строк окулірування в зоні Південного Степу України доцільно застосувати препарат АКМ з гідрогелем для стимулювання росту вічок, що дозволить більш раціонально використовувати площі зрошуваних земель і значно підвищити вихід однорічних саджанців з одного гектара у рік окулірування.

Використання системи запропонованих агрозаходів у зрошуваних умовах дозволило отримати з одного гектара 35,5 тисячі штук однорічних саджанців першого сорту. Тоді як використання ПЕГ забезпечило отримання саджанців тільки другого сорту, тобто нестандарту.

Восени стандартні саджанці варіанту використання АКМ з гідрогелем були висаджені в промисловий сад, мали задовільні показники перезимівлі та вегетації у наступному році. 🍒